

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 70/2026 van 14 april 2026

Betreft: advies met betrekking tot een voorontwerp van wet *tot wijziging van diverse bepalingen die betrekking hebben op de politiediensten* (CO-A-2025-231)

Trefwoorden: bewakingscamera's – toegang in real time – openbare vervoersmaatschappij – politie en veiligheid

Vertaling

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvraag van de heer Bernard Quintin, minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, belast met Beliris, die op 3 maart 2026 ontvankelijk is verklaard;

Brengt de Autorisatie- en Adviesdienst van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit") op 14 april 2026 het volgende advies uit:

I. VOORWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De aanvrager heeft bij de Autoriteit een adviesaanvraag ingediend met betrekking tot **artikel 59** van een voorontwerp van wet *tot wijziging van diverse bepalingen die betrekking hebben op de politiediensten* (hierna "**het ontwerp**"). Het ontwerp **wijzigt de reikwijdte van artikel 9, vierde lid, van de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's** (hierna "**de camerawet**") door **het begrip toegang "in real time"** tot camera-beelden **uit te breiden**. Deze bepaling luidt momenteel als volgt:

"Onverminderd de toepassing van de artikelen 47sexies en 47septies van het Wetboek van strafvordering hebben de federale en lokale politiediensten, binnen het kader van hun opdrachten van gerechtelijke of bestuurlijke politie, vrije en kosteloze toegang in real time tot de beelden van de camera's die geïnstalleerd zijn op het net van de openbare vervoersmaatschappijen of in de nucleaire sites die bij een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad worden bepaald. De nadere regels van deze vrije toegang tot de beelden, de overdracht en de beveiliging ervan worden bepaald in protocolakkoorden tussen de betrokken politiediensten en openbare vervoersmaatschappij of nucleaire site, ter advies voorgelegd aan de Gegevensbeschermingsautoriteit, voorafgaandelijk aan de ondertekening ervan."

2. De Autoriteit heeft reeds tweemaal een adviesaanvraag ontvangen over dergelijke **protocollen** en heeft daarbij de volgende twee adviezen uitgebracht, die onder meer **rechtstreeks betrekking hebben op artikel 9, vierde lid, van de camerawet zelf**. Ter contextualisering van het voorliggende advies wordt verwezen naar deze twee adviezen (hierna "de eerdere adviezen van de Autoriteit"):
 - **advies nr. 113/2025** van 24 oktober 2025 *met betrekking tot een protocolakkoord betreffende de realtimetoegang tot de beelden van de camera's die zijn geïnstalleerd op het TEC-net van Namen, tussen de Opérateur des Transports de Wallonie en de politiezone Namur Capitale* (CO-A-2025-162) (hierna "**advies nr. 113/2025**");
 - **advies nr. 118/2024** van 23 december 2024 *over een protocolakkoord tot regeling van de realtimetoegang van de federale politie tot de beelden van de camera's die zijn geïnstalleerd op het net van de NMBS* (CO-A-2024-268) (hierna "**advies nr. 118/2024**").
3. De Autoriteit heeft de aanvrager bevraagd om na te gaan of bij de opstelling van het ontwerp rekening was gehouden met deze eerdere adviezen. De aanvrager antwoordde het volgende (vertaald door de Autoriteit):

"Wij bevestigen dat de adviezen 113/2025 en 118/2024 van de Gegevensbeschermingsautoriteit bij onze diensten welbekend zijn. Wij hebben overigens meegewerkt aan de opstelling van de protocollen die aanleiding hebben gegeven tot deze adviesaanvragen.

Precies in die context, en in het licht van de vastgestelde juridische en operationele knelpunten, is beslist over te gaan tot een wetswijziging, met als doel de bestaande rechtsonzekerheid weg te nemen en de reikwijdte van het begrip "toegang in real time" zoals bedoeld in artikel 9 van de camerawet te verduidelijken."

4. Naast de kwestie van de reikwijdte van het begrip "*in real time*" hebben de twee eerdere adviezen van de Autoriteit echter ook gewezen op andere knelpunten in het huidige wettelijke kader, die in het vervolg van dit advies worden besproken.

II. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP

Dit advies is als volgt opgebouwd:

II.1. Reikwijdte van het ontwerp – uitbreiding van de toegang " <i>in real time</i> " tot camerabeelden	3
II.2. Omstandigheden waarin camerabeelden worden bekeken in het kader van artikel 9, vierde lid, van de camerawet	8
II.3. Waarborgen voor het bekijken van camerabeelden in het kader van artikel 9, vierde lid, van de camerawet	12

II.1. Reikwijdte van het ontwerp – uitbreiding van de toegang "*in real time*" tot camerabeelden

5. Artikel 59 van het ontwerp vult artikel 9 van de camerawet aan met het volgende lid:

*"In de zin van dit artikel wordt onder 'real time' verstaan het zonder significante vertraging overdragen van camerabeelden aan de politiediensten, zodat deze de gebeurtenissen kunnen volgen op het ogenblik dat zij zich voordoen. Dit omvat tevens de mogelijkheid voor de politiediensten om **binnen een maximale periode van 90 minuten terug te kijken naar deze beelden, zonder dat deze door hen zelf worden opgeslagen, en uitsluitend voor zover dit redelijk en noodzakelijk is om de situatie te contextualiseren dan wel om verdachten, slachtoffers, getuigen of bewijsmateriaal te identificeren.**" (in vet aangeduid door de Autoriteit)*

6. Uit de memorie van toelichting blijkt het volgende: "*Met dit wetsontwerp wordt het begrip "real time" [...] **verduidelijkt en uitgebreid.***" (in vet aangeduid door de Autoriteit) In de praktijk is in het kader van **advies nr. 118/2024** over een protocolakkoord tussen de federale politie en de NMBS gebleken dat de aanvrager in het ter advies voorgelegde protocol een interpretatie van de camerawet verdedigde die toeliet camerabeelden te raadplegen op een wijze die verder ging dan een toegang in real time, met een mogelijkheid tot terugspoelen of herbekijken van de beelden. In de **overwegingen 45 en 46 van advies nr. 118/2024** was de Autoriteit van oordeel dat een dergelijke benadering strijdig was met het huidige artikel 9, vierde lid, van de camerawet. Het ontwerp beoogt deze mogelijkheid voortaan wel toe te laten.
7. De Autoriteit benadrukt meteen al dat, vanuit conceptueel oogpunt, **niet langer uitsluitend sprake is van het bekijken van beelden in real time, maar ook van het bekijken van beelden die zijn opgeslagen** in het informatiesysteem van de betrokken verwerkingsverantwoordelijke (de camerawet heeft betrekking op de openbare vervoersmaatschappijen en de camera's die zijn geïnstalleerd in de nucleaire sites die bij een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad worden bepaald), en dit "*uitsluitend voor zover dit redelijk en noodzakelijk is om de situatie te contextualiseren dan wel om verdachten, slachtoffers, getuigen of bewijsmateriaal te identificeren*", zonder dat de politiediensten de beelden zelf opslaan. De Autoriteit heeft de aanvrager verzocht te bevestigen dat de uitdrukking "*de mogelijkheid voor de politiediensten om binnen een maximale periode van 90 minuten terug te kijken naar deze beelden, zonder dat deze door hen zelf worden opgeslagen*" inderdaad betekent dat de politiediensten toegang kunnen krijgen tot de door de betrokken verwerkingsverantwoordelijke opgeslagen beelden, via en binnen diens eigen informatiesysteem, tot maximaal 90 minuten vóór de aanvang van het bekijken van de beelden. De aanvrager bevestigde het volgende (vertaald en in vet aangeduid door de Autoriteit):

*"Het is inderdaad de bedoeling dat de politiediensten toegang kunnen krijgen tot de beelden **die zich bevinden op de servers van de verwerkingsverantwoordelijke van de betrokken camera's**, zonder dat die beelden worden doorgestuurd naar of opgeslagen door de politiediensten. Het gaat dus uitsluitend om een recht om de beelden te raadplegen **die zich in het informatiesysteem van de verwerkingsverantwoordelijke bevinden**, waarbij een beperkte terugblik in de tijd mogelijk is (tot maximaal 90 minuten vóór de aanvang van het bekijken van de beelden), zonder dat de politie de beelden zelf opslaat.*

Er dient te worden gepreciseerd dat de mogelijkheid om de beelden binnen een maximale termijn van 90 minuten te herbekijken, zoals voorzien in het ontwerp, strikt beperkt is tot de gevallen waarin de politiediensten toegang krijgen tot de beelden zonder deze zelf op te slaan, en dit uitsluitend via het informatiesysteem van de betrokken verwerkingsverantwoordelijke. Wanneer de politiediensten beelden in real time wensen te bekijken en daarbij met hun eigen

middelen een opname maken, valt die situatie onder het juridische kader van de wet op het politieambt. Het ontwerp strekt er dan ook niet toe een algemene bevoegdheid voor de politiediensten te creëren of uit te breiden om beelden vooraf op te nemen, maar uitsluitend om op nauwkeurig omschreven en beperkte wijze een tijdelijk recht op raadpleging van die beelden te regelen, met het oog op de rechtszekerheid en de naleving van het evenredigheidsbeginsel."

8. Onder die omstandigheden, en **onverminderd de hierna volgende opmerkingen**, is de Autoriteit van oordeel **dat het dispositief van het ontwerp een onderscheid moet maken tussen de twee situaties** waarop artikel 9 van de camerawet, zoals gewijzigd bij het ontwerp, betrekking heeft: **enerzijds de toegang in real time tot de beelden van de betrokken camera's en anderzijds, naar aanleiding van die toegang, de bijkomende toegang tot de door de betrokken werkingsverantwoordelijke opgeslagen beelden voor een periode van maximaal 90 minuten**, te rekenen vanaf het begin van de raadpleging in real time. In zijn advies benadrukt ook het COC dat de gegevensverwerking die met het ontwerp wordt beoogd, duidelijk moet worden onderscheiden van de toegang in real time¹. De Autoriteit is van oordeel dat **het begrip "in real time" in geen geval op een tegenstrijdige wijze kan worden gedefinieerd**.
9. In de memorie van toelichting bij het ontwerp wordt deze uitbreiding als volgt gemotiveerd: *"Een strikte invulling van "real time" als louter het ogenblikkelijk doorsturen van beelden **volstaat niet om tegemoet te komen aan de operationele noden van de politiediensten**."* (in vet aangeduid door de Autoriteit) Daarbij wordt het volgende concrete voorbeeld gegeven:

*"De terugkijkmogelijkheid wordt beperkt tot maximaal 90 minuten. Deze termijn houdt rekening met de realiteit van de **interventieketen**: tussen **het plegen van een feit** en de effectieve consultatie van camerabeelden verstrijkt immers vaak enige tijd. Het slachtoffer moet tot rust kunnen komen en melding kunnen doen of laten doen, meestal via 101 of 112; het dispatchingcentrum moet de oproep verwerken en een ploeg uitzenden; de politie verzamelt ter plaatse verklaringen en geeft deze door; pas daarna kan de beeldanalyse plaatsvinden om verdachten, vluchtwegen of medeplichtigen te identificeren en eventueel een dringend signalement te verspreiden. Een kortere termijn zou hiervoor onvoldoende marge laten."* (in vet aangeduid door de Autoriteit)
10. Nu dit is verduidelijkt, heeft de Autoriteit, om **na te gaan of een uitbreiding van het toepassingsgebied van artikel 9, vierde lid, van de camerawet daadwerkelijk noodzakelijk is**, gelet op de beginselen van evenredigheid en minimale gegevensverwerking en **rekening houdend met het**

¹ COC, Advies van 5 februari 2026 (DA250025) *betreffende het voorontwerp van wet tot wijziging van diverse bepalingen die betrekking hebben op de politiediensten*, overwegingen 38-39.

positief recht en de bestaande wettelijke mogelijkheden voor de politie om toegang te krijgen tot de door een verwerkingsverantwoordelijke opgeslagen beelden, de aanvrager gevraagd waarom de huidige regels inzake de toegang tot de door verwerkingsverantwoordelijken opgeslagen beelden niet volstaan (aangezien het hier wel degelijk gaat om toegang tot beelden die zijn opgeslagen in het informatiesysteem van de verwerkingsverantwoordelijke die de betrokken plaats beheert). **Artikel 9, derde lid**, van de camerawet voorziet bijvoorbeeld reeds in een aantal gevallen (met betrekking tot camera's die zijn geplaatst in voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen of niet voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen), waaronder, in **punt 2°, de verplichting** (met een **ruim toepassingsgebied**) **voor de verwerkingsverantwoordelijke** om "*de beelden **kosteloos** [over te dragen] [...] aan de politiediensten indien zij hierom verzoeken in het kader van hun opdrachten van bestuurlijke of gerechtelijke politie en de beelden het vastgestelde misdrijf of de vastgestelde overlast betreffen. Indien het een niet voor het publiek toegankelijke besloten plaats betreft, kan de verwerkingsverantwoordelijke of de persoon die onder zijn gezag handelt, evenwel eisen dat er een gerechtelijk mandaat in het kader van een opsporingsonderzoek of gerechtelijk onderzoek wordt voorgelegd.*" (in vet aangeduid door de Autoriteit) (**opmerking**: de Autoriteit **spreekt zich** in dit advies **niet uit** over deze bepaling) De Autoriteit heeft de aanvrager bovendien verzocht aan te geven welke eventuele andere regels momenteel de toegang van de politie regelen tot de door de bewakingscamera's van andere verwerkingsverantwoordelijken opgeslagen beelden.

11. De aanvrager antwoordde het volgende (vertaald door de Autoriteit):

*"Vanuit operationeel oogpunt is het voor de politiediensten essentieel dat zij kennis kunnen nemen van de aanleiding en het voorafgaande verloop van bepaalde feiten. Die kennis is onder meer nodig om inzicht te krijgen in het verloop van de gebeurtenissen, eventuele medeplegers of medeplichtigen te identificeren, hun werkwijze vast te stellen en de situatie waarmee de politiediensten worden geconfronteerd correct te beoordelen. **In dringende operationele situaties, bijvoorbeeld tijdens een lopende interventie of onmiddellijk na de feiten, laat dit dispositief de politie niet altijd toe om snel te achterhalen wat zich voordien heeft afgespeeld.** Daarom wordt voorzien in een beperkte en strikt omkaderde mogelijkheid om, zonder de beelden op te slaan, beelden te raadplegen die kort vóór de interventie zijn opgenomen. Deze maatregel strekt er uitsluitend toe tegemoet te komen aan een onmiddellijke operationele behoefte. Hij vormt een aanvulling op de bestaande mechanismen, zonder deze te vervangen en zonder de geraadpleegde beelden een bijkomende bewijswaarde toe te kennen.*

De in de tijd beperkte toegang tot eerdere beelden beantwoordt aan deze concrete en onmiddellijke operationele behoeften." (in vet aangeduid en onderstreept door de Autoriteit)

12. In tegenstelling tot wat de aanvrager aanvoert, **stelt** het verstrekte algemene antwoord **de Autoriteit niet in staat om "concrete en onmiddellijke operationele behoeften" te identificeren waaraan het positief recht niet zou kunnen beantwoorden**. Wel blijkt uit dit antwoord dat de voorgenomen mogelijkheid beperkt moet blijven tot **dringende situaties waarin het positief recht niet toelaat de betrokken beelden voldoende snel te raadplegen**, gelet op de onmiddellijke behoefte van de politiediensten (wat een concrete motivering vereist). **Evenmin wordt in het ontwerp gemotiveerd waarom voor een termijn van 90 minuten is gekozen**. Zoals echter blijkt uit overweging 11, voorziet het positief recht reeds in een ruime mogelijkheid om zeer snel toegang te krijgen tot die beelden, wanneer zij betrekking hebben op het vastgestelde misdrijf of de vastgestelde overlast. Onder die omstandigheden is de Autoriteit van oordeel dat de aanvrager, **gelet op het positief recht, de noodzaak om de mogelijkheid tot het bekijken van beelden in real time uit te breiden** tot de raadpleging van door de betrokken verwerkingsverantwoordelijke opgeslagen beelden tot maximaal 90 minuten in het verleden, **niet overtuigend motiveert**. **Het komt de aanvrager toe de noodzaak van de nieuwe verwerking van persoonsgegevens die hij wil invoeren concreet te motiveren** (in de memorie van toelichting bij het ontwerp) **en het dispositief van het ontwerp dienovereenkomstig te preciseren** (bijvoorbeeld door te bepalen dat het moet gaan om een dringende interventie waarbij de tijdige beschikbaarheid van de beelden, met het oog op een goed verloop van die interventie, niet kan worden gewaarborgd op grond van artikel 9, derde lid, 2°, van de camerawet).
13. Voorts – en deze kwesties houden verband met de hierna volgende uiteenzettingen over de omstandigheden waarin camerabeelden worden geraadpleegd² – begrijpt de Autoriteit uit het ontwerp dat **de toegang tot opgeslagen beelden** een tweeledig **doeleinde** heeft. Ten eerste gaat het, wanneer een misdrijf zojuist is gepleegd of nog wordt gepleegd, om het **identificeren van verdachten, slachtoffers, getuigen of bewijsmateriaal**. De Autoriteit heeft de aanvrager verzocht te bevestigen dat dit inderdaad de beoogde situatie is. Ten tweede voorziet het ontwerp er als alternatief in dat de beelden kunnen worden geraadpleegd om **"de situatie te contextualiseren"**. Aangezien de Autoriteit echter niet begreep wat dit begrip concreet inhoudt, heeft zij de aanvrager verzocht dit te verduidelijken³. De aanvrager heeft de volgende aanvullende informatie verstrekt (vertaald door de Autoriteit):

"Met het begrip "contextualisering" wordt in de eerste plaats beoogd de politiediensten in staat te stellen te begrijpen waarom de feiten zich afspelen zoals zij worden waargenomen.

² Overweging 15 en volgende.

³ In haar vraag aan de aanvrager heeft de Autoriteit aangegeven dat zij uit het ontwerp afleidt dat het terugkijken van beelden (tot maximaal 90 minuten terug) een tweeledig doeleinde dient, waarbij het eerste doeleinde betrekking lijkt te hebben op heterdaadgevallen (identificatie van verdachten, slachtoffers, getuigen of bewijsmateriaal wanneer een misdrijf zojuist is gepleegd of nog wordt gepleegd). De reikwijdte van het tweede doeleinde is daarentegen minder duidelijk: wat wordt bedoeld met "de situatie contextualiseren"? Op welke scenario's wordt concreet gedoeld? Of houden beide gevallen wel degelijk verband met heterdaad, in welk geval het erom gaat die heterdaadgevallen in hun context te plaatsen?

In bepaalde situaties volstaat het immers niet vast te stellen wat zich op dat moment afspeelt of wat zich weldra zal afspelen, zonder ook inzicht te hebben in de aanleiding of de voorafgaande omstandigheden.

De mogelijkheid om kort terug te gaan in de tijd maakt het aldus mogelijk de situatie in haar geheel beter te begrijpen en het politieoptreden op passende en evenredige wijze af te stemmen."

14. Onder die omstandigheden, en **onverminderd** de opmerking in **overweging 12 en de hiernavolgende opmerkingen** over artikel 9, vierde lid, van de camerawet, is de Autoriteit van oordeel dat **het ontwerp evenredig zou kunnen zijn voor zover het de reikwijdte van artikel 9, vierde lid, van de camerawet in gevallen van heterdaad** (wanneer een misdrijf wordt gepleegd of zojuist is gepleegd) **uitbreidt** tot de toegang tot door de verwerkingsverantwoordelijke opgeslagen beelden die dateren van maximaal 90 minuten vóór de aanvang van de realtimeraadpleging. Daarentegen **mag** het ontwerp **niet voorzien in een alternatieve en algemene mogelijkheid om opgeslagen beelden te raadplegen teneinde "de situatie te contextualiseren"**. Een dergelijke formulering maakt niet duidelijk welke verwerkingen van persoonsgegevens worden beoogd en voldoet niet aan de vereiste van voorspelbaarheid, zoals neergelegd in artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet.

II.2. Omstandigheden waarin camerabeelden worden bekeken in het kader van artikel 9, vierde lid, van de camerawet

15. Los van de reikwijdte van de toegang tot camerabeelden in real time en op een later tijdstip heeft de Autoriteit zich in haar eerdere adviezen meer fundamenteel gebogen over de omstandigheden waarin de politie toegang kan krijgen tot de betrokken camerabeelden en over de waarborgen die daarbij gelden. Voorafgaandelijk **verwijst** de Autoriteit **met name naar de oorsprong en de ontwikkeling van artikel 9, vierde lid, van de camerawet, die zij heeft uiteengezet in de overwegingen 7 tot en met 20 van haar advies nr. 118/2024**. Zij beperkt zich ertoe eraan te herinneren dat **de toegang in real time tot de camera's van de openbare vervoersmaatschappijen reeds sinds 2012 bestaat**, zodat de aanvrager inmiddels een duidelijk beeld zou moeten hebben van wat in de praktijk wordt verwacht en van de mogelijkheden die artikel 9, vierde lid, van de camerawet biedt.
16. Deze bepaling, gelezen in samenhang met de wet van 5 augustus 1992 *op het politieambt* (hierna "WPA"), voorziet in **twee categorieën van gevallen** waarin camerabeelden in real time kunnen worden geraadpleegd: raadpleging waarbij de politie de beelden **opneemt**, in welk geval **afdeling 1 van hoofdstuk IV van de WPA samen met de camerawet** van toepassing is, en raadpleging

waarbij de politie de beelden **niet opneemt**, in welk geval **uitsluitend de camerawet** van toepassing is. In beide categorieën van gevallen kunnen de politiediensten handelen in het kader van al hun **opdrachten van bestuurlijke politie of** in het kader van al hun **opdrachten van gerechtelijke politie**. De reikwijdte van artikel 9, vierde lid, van de camerawet is bijgevolg ruim.

17. Zoals de Autoriteit in overweging 24 van haar advies nr. 118/2024 heeft uiteengezet, **vloeit de vaststelling van de essentiële elementen van de gegevensverwerking in het kader van de werking van een onderzoeks- en controledienst voort uit de toepassing van verschillende regels**: die welke **de materiële regels** vastleggen waarvan de naleving moet worden verzekerd **en de daarop toepasselijke sancties** (bijvoorbeeld, in dit geval, het Strafwetboek – deze regels hebben een rechtstreekse invloed op de vaststelling van het doeleinde van de verwerking, de categorieën van betrokkenen en de categorieën van verwerkte gegevens), die welke betrekking hebben op **de bevoegdheden van de dienst en de procedures om deze uit te oefenen** (bijvoorbeeld, in dit geval, de WPA en het Wetboek van Strafvordering – ook deze regels hebben een rechtstreekse invloed op de categorieën van betrokkenen en van verwerkte gegevens, alsook op de ontvangers van die gegevens), en tot slot **de regels die specifiek zijn gewijd aan gegevensbescherming** (bijvoorbeeld, in dit geval, titel 2 van de WVG), met dien verstande dat uiteraard niet is uitgesloten dat de twee andere genoemde categorieën van regels eveneens regels inzake gegevensbescherming bevatten (zoals de WPA illustreert)⁴. In dat opzicht verschilt de wijze waarop de gegevensverwerking door een controledienst normatief wordt geregeld wezenlijk van de wijze waarop bijvoorbeeld de oprichting van een gegevensbank wordt geregeld. In dat laatste geval bepalen de wettelijke bepalingen waarbij de gegevensbank wordt opgericht immers op meer rechtstreekse en expliciete wijze de doeleinden en de categorieën van verwerkte gegevens. Voor de talrijke controlediensten waarin het positief recht voorziet, de politie en de strafrechtelijke autoriteiten geldt een soepelere eis ten aanzien van de omschrijving van de essentiële elementen van de gegevensverwerkingen in het toepasselijke normatieve kader, aangezien die elementen doorgaans duidelijk voortvloeien uit de hiervoor beschreven regels die de bevoegdheden (in het bijzonder inzake gegevensverzameling) van de betrokken diensten vastleggen, alsook uit de materiële regels waarvan zij de naleving moeten verzekeren en waarvan zij de schendingen moeten opsporen en vervolgen (bijvoorbeeld strafbare feiten). **Dit geldt evenwel slechts voor zover die regels op voldoende voorspelbare wijze zijn geformuleerd**, zodat met name duidelijk kan worden vastgesteld welke verwerkingen van persoonsgegevens daar noodzakelijkerwijs uit voortvloeien. Vanuit die optiek worden de volgende opmerkingen geformuleerd.

⁴ Zie bijvoorbeeld advies nr. 129/2022 van 1 juli 2022 *betreffende de artikelen 2 en 7 tot en met 47 van een ontwerp van wet houdende diverse bepalingen inzake Economie* (CO-A-2022-110); advies nr. 77/2020 van 24 augustus 2020 *over een wetsvoorstel houdende het Wetboek van Strafprocesrecht* (CO-A-2020-059), overweging 24; advies nr. 252/2022 van 1 december 2022 *met betrekking tot een voorontwerp van wet tot hervorming van boek II van het Strafwetboek* (CO-A-2022-281), overweging 9.

18. In de **overwegingen 25 en 26 van haar advies nr. 118/2024** heeft de Autoriteit met betrekking tot de toegang in real time tot de beelden van de betrokken bewakingscamera's **zonder opname door de politie** het volgende geoordeeld, hetgeen nog steeds relevant is. Zij was van oordeel dat **artikel 9, vierde lid, van de camerawet**, gelet op de zeer algemene bewoordingen ervan, **de essentiële elementen van de beoogde gegevensverwerkingen niet bepaalt** overeenkomstig de beginselen van voorspelbaarheid en legaliteit, zoals neergelegd in artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet, en geen enkele waarborg bevat die de evenredigheid van de beoogde gegevensverwerking kan verzekeren. Dat blijkt met name uit de volgende elementen:

- wat het **doeleinde** van de verwerking betreft, beperkt artikel 9, vierde lid, zich tot een verwijzing naar alle opdrachten van gerechtelijke en bestuurlijke politie (aanvankelijk was de wet van 2012, voor wat de netten van de openbare vervoersmaatschappijen betreft, bedoeld om de veiligheid in het openbaar vervoer te versterken, zoals ook uit de titel bleek; de aanvrager heeft overigens in zijn antwoorden op de verzoeken om informatie van de Autoriteit in het kader van advies nr. 118/2024 bevestigd dat dit inderdaad het nagestreefde doeleinde was);
- het preciseert niet **in welke omstandigheden het** in real time **bekijken** van de beelden van de betrokken camera's **gerechtvaardigd kan zijn** (bijvoorbeeld tijdens een interventie naar aanleiding van een misdrijf), noch onder welke **voorwaarden** dat moet gebeuren;
- het duidt geen verwerkingsverantwoordelijke(n) of ontvangers van de gegevens aan (het verwijst enkel naar de politiediensten – opmerking: het behoort tot de bevoegdheid van het COC om zich uit te spreken over de identificatie van de verwerkingsverantwoordelijke(n) binnen de politiediensten);
- wat de betrokken gegevens en de gegevensverwerking zelf betreft, verwijst het op zeer algemene wijze naar **alle camera's** die aanwezig zijn op de netten van de openbare vervoersmaatschappijen (**zonder onderscheid** naargelang het type camera: vast, tijdelijk vast, zichtbaar, mobiel, intelligent - ANPR - of niet, of de plaats van de camera: een voor het publiek toegankelijke niet-besloten plaats, een voor het publiek toegankelijke besloten plaats, zoals een trein of bus, dan wel een niet voor het publiek toegankelijke besloten plaats, zoals kantoren). De Autoriteit merkt hierbij op dat, wat intelligente camera's betreft, **de toegang tot de intelligente functie van de camera niet is toegestaan op grond van artikel 9, vierde lid, van de camerawet**. Zij heeft dit reeds in herinnering gebracht in overweging 33 van haar advies nr. 113/2025. Artikel 2, 4/3, van de camerawet definieert een **intelligente bewakingscamera** als een "*bewakingscamera die ook onderdelen en software bevat, die al dan niet gekoppeld aan registers of bestanden, **de verzamelde beelden al dan niet autonoom***

kunnen verwerken (in vet aangeduid door de Autoriteit). Artikel 9, vierde lid, van de camerawet heeft betrekking op "*toegang in real time **tot de beelden***" (in vet aangeduid door de Autoriteit) van de betrokken camera's. Met andere woorden, **deze bepaling heeft geen betrekking op de toegang tot de eventuele intelligente functies van de betrokken camera's of tot het resultaat van die functies** (namelijk een beeldstroom verrijkt met aanvullende gegevens; aanvullende informatie die afzonderlijk via de betrokken software beschikbaar is). **De Autoriteit spreekt zich hierover dan ook niet uit;**

- de begrippen "openbare vervoersmaatschappijen" en "net" worden overigens niet gedefinieerd, zelfs niet door een eenvoudige verwijzing naar de toepasselijke wetgeving.

19. **Bij wijze van conclusie kan uit de lezing van artikel 9, vierde lid, van de camerawet niet duidelijk worden afgeleid welke gegevensverwerkingen zullen worden uitgevoerd.** De protocollen die destijds ter advies aan de Autoriteit zijn voorgelegd en de antwoorden die de aanvragers daarbij hebben verstrekt, hebben weliswaar een antwoord geboden op deze kwesties, maar die hadden in het toepasselijke normatieve kader (camerawet, WPA en, in voorkomend geval, koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad) moeten worden beantwoord. De Autoriteit kwam dan ook tot de conclusie, en handhaaft die conclusie nog steeds, dat **artikel 9, vierde lid, van de camerawet in het licht van deze overwegingen moet worden aangepast.**

20. **In overweging 43** van haar **advies nr. 118/2024** heeft de Autoriteit opgemerkt dat, hoewel de antwoorden die de aanvrager aanvankelijk in het kader van haar eerdere adviezen heeft verstrekt, in het algemeen lijken aan te geven dat er zeer verschillende scenario's zijn (beheer van een grootschalig evenement; reactie op een ongeval; "*ontdekking van een misdrijf*"; een interventie die moet worden "*gestuurd*", een geval waarnaar het protocol verwijst, enz.) die aanleiding geven tot verwerking en tot zeer verschillende verwerkingen, **er zich niettemin (gerechtvaardigde) scenario's lijken af te tekenen** (bijvoorbeeld het organiseren van een grootschalig evenement waarbij bewaking van de reizigers nodig is om de veiligheid in het openbaar vervoer te garanderen; melding van het plegen van een strafbaar feit op het openbaarvervoernetwerk; melding van een ongeval op het openbaarvervoernetwerk; oproep tot hulp van het openbaarvervoernetwerk; enz.). In overweging 8 van haar advies nr. 113/2025 verwees de Autoriteit eveneens naar het algemene geval van heterdaad (een misdrijf dat wordt gepleegd of zojuist is gepleegd).

21. Wat vervolgens de toegang in real time tot de beelden van de betrokken bewakingscamera's **met opname door de politie** betreft, heeft de Autoriteit zich eveneens uitgesproken in **overweging 13** van haar **advies nr. 113/2025**. Zij was van oordeel dat **de in overweging 18 hierboven in herinnering gebrachte opmerkingen minstens gedeeltelijk ook gelden** voor de toegang in real time tot de camera's van de betrokken openbare vervoersmaatschappij wanneer door de politie, met

eigen middelen, een opname wordt gemaakt. Hoewel **afdeling 1 van hoofdstuk IV van de WPA**, in tegenstelling tot artikel 9, vierde lid, van de camerawet, aanvullende waarborgen bevat (en preciezer is wat betreft de betrokken camera's), biedt deze afdeling geen antwoord op alle kwesties die in deze overweging worden opgeworpen, en in het bijzonder:

- **biedt de WPA wat betreft het doeleinde van de gegevensverwerking geen directe meerwaarde** ten opzichte van artikel 9, vierde lid, dat eveneens van toepassing is en dat enkel verwijst naar alle opdrachten van gerechtelijke en bestuurlijke politie, zonder voor die opdrachten specifiek het versterken van de veiligheid in het openbaar vervoer te noemen;
- **lijkt de WPA evenmin te preciseren onder welke omstandigheden het in real time bekijken van de beelden van de betrokken camera's gerechtvaardigd kan zijn** (bijvoorbeeld tijdens een interventie), noch onder welke voorwaarden dat moet gebeuren (op dit aspect wordt hieronder eveneens teruggekomen, onder de titel "*Waarborgen voor het bekijken van camerabeelden*").

22. De Autoriteit is van oordeel dat **dit ontwerp een gelegenheid biedt om artikel 9, vierde lid, van de camerawet aan te passen in het licht van de voorgaande uiteenzettingen**. Zij heeft immers reeds in overweging 19 van haar advies nr. 118/2024 in herinnering gebracht dat **de sluiting van protocollen, zelfs indien zij aan het advies van de Autoriteit worden onderworpen, geen oplossing kan bieden voor een eventuele niet-inachtneming** door artikel 9, vierde lid, van de camerawet **van de beginselen van voorspelbaarheid en legaliteit, zoals neergelegd in artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet**.

II.3. Waarborgen voor het bekijken van camerabeelden in het kader van artikel 9, vierde lid, van de camerawet

23. In haar advies nr. 118/2024 (waarin de Autoriteit in overweging 8 met name verwijst naar de oorspronkelijke standpunten van de Raad van State en de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer) heeft zij gewezen op de vragen die rijzen met betrekking tot **de waarborgen – inzake de evenredigheid en de voorspelbaarheid⁵ van de beoogde gegevensverwerkingen – die gelden voor het bekijken door de politie van de relevante beelden in het kader van artikel 9, vierde lid, van de camerawet**. In het algemeen, **onverminderd de overwegingen 18 en 19, kunnen die waarborgen betrekking hebben op:**

⁵ Sommige van de in deze paragraaf genoemde "waarborgen" kunnen behoren tot de vaststelling van de essentiële elementen.

- de **duur van het bekijken van de beelden** (stelselmatigheid; beperking in de tijd; mogelijkheid tot verlenging). Daarbij dient met name te worden verwezen naar de opmerking van de Raad van State over de vraag of het bekijken al dan niet blijvend kan zijn en of het bekijken al dan niet stelselmatig kan plaatsvinden, waarnaar de Autoriteit verwees in haar advies nr. 118/2024 – heel concreet rijst bijvoorbeeld de vraag of wordt overwogen om beelden continu te verspreiden en te bekijken via een applicatie in een daarvoor bestemde politieruimte⁶;
- in voorkomend geval, de toepassing van versterkte waarborgen **naargelang van de plaats** waar de camera's zijn opgesteld;
- de beperking van de personen die **bevoegd zijn om het bekijken van de beelden op te starten**;
- de eventuele noodzaak om, wat de algemene mogelijkheid tot het bekijken van de beelden betreft (dat wil zeggen niet voor elke gegevensverwerking), te beschikken over een **toestemming van een derde instantie, zoals de bevoegde gemeenteraad** (het geval bedoeld in de WPA en hieronder in herinnering gebracht) (in voorkomend geval zou, afhankelijk van de gevallen waarin de beelden uiteindelijk in real time mogen worden bekeken, en in het bijzonder indien die gevallen bijvoorbeeld verder zouden gaan dan interventies in geval van heterdaad, ook kunnen worden nagegaan of de toestemming van de verwerkingsverantwoordelijke zelf – de beheerder van de betrokken plaats – vereist is);
- het **toezicht op het bekijken van de beelden**, bijvoorbeeld, wat de opdrachten van gerechtelijke politie betreft, door het Openbaar Ministerie;
- de **rapportering** over het bekijken van de beelden.

24. In het positief recht **zijn aanvullende waarborgen bijvoorbeeld opgenomen in afdeling 1 van hoofdstuk IV van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt** (hierna "WPA") ("*De algemene vorm en voorwaarden van uitvoering van de opdrachten*"), die naast artikel 9, vierde lid, van de camerawet van toepassing is wanneer **de politiediensten** de beelden in real time bekijken en daarbij met eigen middelen **een opname maken**. Het gaat in het bijzonder om de volgende waarborgen: de

⁶ In dit verband merkt de Autoriteit nog op dat de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer reeds het volgende had benadrukt: "*Hoewel er inderdaad een zekere noodzaak bestaat dat politiediensten bij bepaalde, aangelegenheden in real time toegang kunnen hebben tot beelden van een andere verantwoordelijke voor de verwerking om onmiddellijk te kunnen ingrijpen, kan niet ontkend worden dat de privacyimpact zwaar is. De Commissie sluit dus niet uit dat het in bepaalde, bijzonder gemotiveerde en specifieke gevallen aangewezen kan zijn om in een real time toegang voor de politie te voorzien, maar ze is van oordeel dat de huidige argumentatie voor een algemene toelating niet overtuigend is. Dit punt verdient in elk geval een grondig parlementair debat.*" CBPL, advies nr. 15/2016 van 27 april 2016 met betrekking tot een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet op het politieambt en van de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's (CO-A-2016-017), overweging 48.

verplichting om een principiële toestemming te verkrijgen (naargelang van het geval van de gemeenteraad of van de minister van Binnenlandse Zaken)⁷; regels inzake de bewaring van de gegevens⁸ en de toegang tot de bewaarde gegevens⁹; en regels betreffende het register van de verwerkingen¹⁰. Artikel 25/5, § 1, van de WPA bepaalt bovendien het volgende: “*Het gebruik van camera’s vindt plaats op beslissing en onder de verantwoordelijkheid van de politieambtenaar bedoeld in de artikelen 7 tot 7/3¹¹, die waakt over de naleving van de proportionaliteits- en subsidiariteitsbeginselen.*”¹²

25. **Opmerking:** artikel 25/3, § 1, 2°, b), van de WPA bepaalt dat het akkoord van de beheerder van de plaats (wanneer die niet de politie is en het camera’s betreft die zich bevinden in voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen¹³)¹⁴, een waarborg die bijdraagt tot de evenredigheid van de beoogde gegevensverwerkingen¹⁵, alleen vereist is wanneer de politie in de betrokken plaatsen *haar eigen camera’s* gebruikt. Dit gezegd zijnde merkt de Autoriteit op dat, wat realtietoegang betreft, de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer herhaaldelijk heeft gewezen op het belang van het akkoord van de derde entiteit die verantwoordelijk is voor de betrokken camera’s¹⁶. De in dit

⁷ Artikel 25/4 van de WPA.

⁸ Artikel 25/6 van de WPA.

⁹ Artikel 25/7 van de WPA.

¹⁰ Artikel 25/8, § 1, van de WPA.

¹¹ Deze bepalingen verwijzen in wezen naar de hiërarchie van de leden van het operationeel kader van de politiediensten (overste van de politiedienst, korpschef van de lokale politie, bestuurlijke directeur-coördinator).

¹² **Artikel 25/5, § 2, van de WPA** heeft betrekking op de situatie waarbij andere personen dan leden van de politiediensten toegang in real time hebben tot de beelden van de betrokken camera’s. **Deze mogelijkheid blijft in dit advies buiten beschouwing**, aangezien het gaat om toegang tot beelden *door de politiediensten zelf*. Toegang door andere personen moet worden beoordeeld in overeenstemming met de andere wettelijke bepalingen die dit regelen.

¹³ Een voor het publiek toegankelijke besloten plaats is, overeenkomstig artikel 25/2, 5°, van de WPA, “*elk gebouw of elke door een omsluiting afgebakende plaats, bestemd voor het gebruik door het publiek waar diensten aan het publiek kunnen worden verstrekt*”.

¹⁴ Artikel 25/3, § 1, 2°, van de WPA.

¹⁵ Zie in dit verband met name *Parl. St.*, Kamer van volksvertegenwoordigers, nr. 54-2855/003, *Verslag namens de Commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt, Antwoorden van de vice-eersteminister en minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken*, op de vragen die tijdens de algemene bespreking zijn gesteld, p. 69:

“*Door te voorzien in de beperking van deze mogelijkheid tot limitatief opgesomde plaatsen, die in het bijzonder zijn blootgesteld aan veiligheidsrisico’s (luchthavens, havens, stations, enzovoort) en door de mogelijkheid te verbinden aan de machtiging van de beheerder van deze plaats, is erover gewaakt dat zowel de proportionaliteits- en subsidiariteitsbeginselen als de geest van de camerawet zijn nageleefd.*

Immers, reeds toen er sprake was om de politie over de algemene lijn de mogelijkheid te geven om toegang in real time te hebben tot de beelden van de camera’s geïnstalleerd op de besloten plaatsen, merkte de Privacycommissie in haar advies 15/2016 op dat “hoewel er immers een zekere noodzaak bestaat opdat de politiediensten, in bepaalde omstandigheden, in real time toegang kunnen hebben tot de beelden van een andere verantwoordelijke voor de verwerking om onmiddellijk te kunnen optreden, kan men niet ontkennen dat de impact inzake privacy belangrijk is. De Commissie sluit dus niet uit dat in bepaalde bijzonder specifieke gevallen kan worden aangegeven om een toegang in real time door de politie te voorzien, maar zij is van mening dat de huidige argumentering voor een algemene toelating niet overtuigt.” Deze opmerking kan a fortiori worden aangehaald wat betreft de mogelijkheid voor de politie om zelf camera’s op deze plaatsen te installeren.” (in het aangeduid door de Autoriteit)

¹⁶ In overweging 8 van haar advies nr. 50/2016 van 21 september 2016 met betrekking tot een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet op het politieambt en de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera’s (CO-A-2016-062) neemt de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer met name het volgende in overweging:

“*Wat de hypothese betreft waarin de beheerders hun eigen camera’s ter beschikking stellen van de politie (bv. camera van de uitbater van een luchthaven, die ook door de politie wordt gebruikt), kan ook de vraag gesteld worden of een dergelijk gemengd gebruik wel toegelaten is, gelet op het feit dat de camerawet die mogelijkheid niet voorziet (die mogelijkheid wordt enkel in voorontwerp 1 en niet in voorontwerp 2 voorzien). Indien dit gemengd gebruik van dezelfde camera’s mogelijk zou zijn, dringt*

advies in aanmerking genomen mogelijkheid kan overigens worden vergeleken met de mogelijkheid bedoeld in artikel 9, derde lid, 3°, van de camerawet¹⁷, maar gaat verder in termen van inmenging, aangezien het akkoord van de beheerder van de plaats hier niet vereist is. **Hoewel het ontbreken van een verplichting om het akkoord van de beheerder van de betrokken plaats (de openbare vervoersmaatschappij) te verkrijgen in bepaalde gevallen gerechtvaardigd kan zijn, is het des te belangrijker dat de omstandigheden waaronder realtimetoeegang wordt verkregen, duidelijk worden omschreven in het toepasselijke normatieve kader (zie de overwegingen 18 en 19).**

de Commissie er in elk geval op aan dat de beelden door de verschillende verantwoordelijken gescheiden zouden verwerkt worden, zodat er strikt over gewaakt wordt dat elke verantwoordelijke voor de verwerking zijn rol speelt binnen de perken van de regelgeving die op elk van hen toepasselijk is[...].

Verder is het de Commissie niet duidelijk hoe deze mogelijkheid om camera's te gebruiken in welbepaalde voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen, zich verhoudt tot de mogelijkheid (zie artikel 14 voorontwerp 2, dat artikel 9 van de Camerawet wijzigt) voor de politie om beelden in real time te laten overdragen. Bij de real time overdracht is het bijvoorbeeld wel vastgelegd dat er een akkoord moet zijn met de verantwoordelijke beheerder van de camera. Maar stel dat die verantwoordelijke weigert in te stemmen met een real time-overdracht van de beelden, kan de politie zich dan nog beroepen op artikel 2 van voorontwerp 1 om toch in real time en dwingend over camerabeelden van die plaats te beschikken? De Commissie gaat ervan uit dat de politie dit niet dwingend kan opleggen.

Het komt de steller van het ontwerp toe hieromtrent duidelijk te scheppen. [...]"

In overweging 17 van haar advies nr. 53/2017 van 20 september 2017 met betrekking tot een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet op het politieambt en de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's (CO-A-2017-054) stelt de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer het volgende:

"Ten tweede komt de Commissie terug op de mogelijkheid die in het voorontwerp aan de politie geboden wordt om camera's te gebruiken in welbepaalde voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen (bv. luchthavens), waarvan de politie niet de beheerder is (artikel 8 voorontwerp).

De Commissie constateert dat artikel 8 van het voorontwerp samen dient gelezen te worden met artikel 78, 4°, van het voorontwerp, waar de mogelijkheid wordt geregeld om in real time beelden van private bewakingscamera's die in bepaalde voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen zijn opgesteld, aan de politie over te dragen. De Commissie heeft ter zake de volgende opmerkingen:

a) Een real time overdracht van beelden van een private camera is enkel mogelijk als de beheerder van de betrokken plaats hiertoe zijn akkoord geeft en in twee welbepaalde situaties [[voetnoot:] "Het is de Commissie overigens niet geheel duidelijk of de punten a) en b) van het ontworpen artikel 9,3° van de Camerawet cumulatief dienen toegepast te worden dan wel of er twee aparte gevallen geviseerd worden."]. Een eerste geval betreft de plaatsen die door de Koning worden aangeduid. Het tweede geval waarin een dergelijke real time overdracht mogelijk is, betreft situaties waarin er "zich een feit voordoet waarvoor de tussenkomst van politiediensten vereist kan zijn" en mits "naleving van de regels die gelden op het vlak van de private en bijzondere veiligheid". De Commissie merkt dat de eerste geciteerde zinsnede bijzonder ruim en vaag is. Zij suggereert aldus om in een betere afbakening te voorzien. Betreffende de zinsnede die verwijst naar de regels op het vlak van de private en bijzondere veiligheid, verwijst de Commissie naar haar opmerking in randnummer 22.

b) Ten tweede is er ook geen tijdspanne voorzien gedurende dewelke de real time overdracht mogelijk is. Wordt dit ook overgelaten aan de modaliteiten van het akkoord tussen de beheerder van de plaats en de politie? [...]"

¹⁷ Volgens hetwelk:

"De personen die toegang hebben tot de beelden, hebben een discretieplicht omtrent de persoonsgegevens die de beelden opleveren, met dien verstande dat de verwerkingsverantwoordelijke inzake voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen of niet voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen of de persoon die onder zijn gezag handelt, de beelden :

[...]

3° kan, wanneer het een voor het publiek toegankelijke besloten plaats betreft, en indien er een akkoord, waarvan de modaliteiten werden bepaald door een schriftelijke overeenkomst, werd afgesloten tussen de verwerkingsverantwoordelijke en de betrokken politiedienst :

a) overdragen in real time aan de politiediensten, voor de beveiliging van door de Koning bepaalde plaatsen, bij koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, waarvan het ontwerp voor advies wordt voorgelegd aan de Gegevensbeschermingsautoriteit die, door hun aard, een bijzonder risico voor de veiligheid inhouden;

*b) overdragen in real time aan de politiediensten, met naleving van de regels die gelden op het vlak van de private en bijzondere veiligheid, **wanneer zich een feit voordoet waarvoor hun tussenkomst vereist kan zijn.**" (in vet aangeduid door de Autoriteit)*

26. Met betrekking tot de uitvoering van opdrachten van **bestuurlijke politie**, wanneer de politie de beelden bekijkt **zonder een opname** te maken en de voormelde bepalingen van de WPA bijgevolg niet van toepassing zijn, is de Autoriteit, overeenkomstig de redenering die zij heeft gevolgd in overweging 16 van haar advies nr. 118/2024, van oordeel dat het aan de aanvrager staat **de specifieke bepalingen aan te geven die waarborgen zouden inhouden van het type waarnaar hiervoor is verwezen**, met inbegrip van de waarborgen waarop de Raad van State en de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer hebben gewezen. **Bij gebrek** aan (een) specifieke bepaling(en) die in dergelijke waarborgen voorzie(t)(n), is de Autoriteit van mening dat **het normatieve kader dat op dit gebied van toepassing is, dienovereenkomstig moet worden aangepast**. De Autoriteit heeft er tevens aan herinnerd dat de algemene regels inzake gegevensbescherming niet kunnen worden beschouwd als dergelijke specifieke waarborgen.
27. Het in real time bekijken van de beelden in het kader van een **opdracht van gerechtelijke politie** en van een **bijzondere opsporingsmethode** geeft voor de Autoriteit geen aanleiding tot opmerkingen. Dat gezegd zijnde heeft de Autoriteit op basis van de informatie die haar was verstrekt (zie de **overwegingen 6 tot en met 8 van advies nr. 113/2025**) eveneens erkend dat er wel degelijk een legitiem geval lijkt te bestaan waarin de beelden van de betrokken bewakingscamera's in real time worden bekeken **buiten het kader van een bijzondere opsporingsmethode**, namelijk in geval van heterdaad. Zij was (en blijft) evenwel van oordeel, zoals uiteengezet in overweging 9 van advies nr. 113/2025, dat **het op dat scenario toepasselijke normatieve kader nog moet worden vastgesteld**, rekening houdend met de uiteenzettingen in dit advies en in de eerdere adviezen van de Autoriteit (**beoogde hypothese; toepasselijke waarborgen**; en in dit geval, wat betreft opdrachten van gerechtelijke politie, **welke controle door de bevoegde gerechtelijke autoriteit?**¹⁸).

¹⁸ De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer herinnerde met name in haar advies nr. 50/2016 van 21 september 2016 met betrekking tot een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet op het politieambt en de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's (CO-A-2016-062), in overweging 6, aan het volgende met betrekking tot het onderscheid tussen de opdrachten van bestuurlijke politie en de opdrachten van gerechtelijke politie:

"Het onderscheid tussen de bestuurlijke en gerechtelijke politiefunctie is van groot belang omdat de verantwoordelijke overheden andere zijn en niet dezelfde mate van onafhankelijkheid hebben. Bij de eerste zijn dat de bestuurlijke overheden (vooral burgemeester en in mindere mate de Minister), bij de tweede de gerechtelijke overheden (openbaar ministerie, onderzoeksrechter, onderzoeksgerechten). De controle op de gerechtelijke politiefunctie is heel wat dwingender, directer en onafhankelijker dan op de bestuurlijke politiefunctie. Indien alleen een burgemeester toezicht houdt op het politieoptreden zijn er duidelijk minder garanties op behoorlijk en wetsconform politieoptreden vermits hij ook de rechtstreekse gezagsoverheid is van de betrokken politie."

OM DEZE REDENEN,

is de Autoriteit de volgende mening toegedaan:

1. Onverminderd de volgende opmerkingen dienen de twee situaties waarop artikel 9, vierde en vijfde lid, zoals ingevoegd door het ontwerp in de camerawet, betrekking heeft, van elkaar te worden onderscheiden. Het gaat enerzijds om de toegang in real time tot de beelden van de betrokken camera's en anderzijds, naar aanleiding van die toegang, om de bijkomende toegang tot de door de betrokken verwerkingsverantwoordelijke opgeslagen beelden voor een periode van maximaal 90 minuten, te rekenen vanaf het begin van de raadpleging in real time (**overwegingen 7-8**);

2. De aanvrager motiveert niet op overtuigende wijze waarom artikel 9, vierde lid, van de camerawet moet worden uitgebreid tot de raadpleging van beelden die door de betrokken verwerkingsverantwoordelijke zijn opgeslagen en die dateren van maximaal 90 minuten vóór de aanvang van de realtimeraadpleging. Het staat aan de aanvrager om de noodzaak van de nieuwe verwerking van persoonsgegevens die hij beoogt in te voeren concreet te motiveren (in de memorie van toelichting bij het ontwerp) en het dispositief van het ontwerp dienovereenkomstig te preciseren (bijvoorbeeld door te bepalen dat het moet gaan om een dringende interventie waarbij de tijdige beschikbaarheid van de beelden, met het oog op een goed verloop van die interventie, niet kan worden gewaarborgd op grond van artikel 9, derde lid, 2°, van de camerawet);

Onverminderd deze opmerking en de hiernavolgende opmerkingen over artikel 9, vierde lid, van de camerawet, zou het ontwerp evenredig kunnen zijn voor zover het de reikwijdte van artikel 9, vierde lid, van de camerawet in gevallen van heterdaad (wanneer een misdrijf wordt gepleegd of zojuist is gepleegd) uitbreidt tot de toegang tot door de verwerkingsverantwoordelijke opgeslagen beelden die dateren van maximaal 90 minuten vóór de aanvang van de realtimeraadpleging. Daarentegen mag het ontwerp niet voorzien in een alternatieve en algemene mogelijkheid om opgeslagen beelden te raadplegen teneinde "*de situatie te contextualiseren*" (**overwegingen 9-14**);

3. Er moet rekening worden gehouden met de oorsprong en de ontwikkeling van artikel 9, vierde lid, van de camerawet, zoals uiteengezet in de overwegingen 7 tot en met 20 van advies nr. 118/2024. Aangezien reeds sinds 2012 sprake is van toegang in real time tot de camera's van de openbare vervoersmaatschappijen, moet de aanvrager inmiddels een duidelijk beeld hebben ontwikkeld van hetgeen in de praktijk wordt verwacht en van de mogelijkheden die artikel 9, vierde lid, van de camerawet biedt (**overweging 15**);

4. Artikel 9, vierde lid, van de camerawet moet zodanig worden aangepast dat de essentiële elementen van de toegestane verwerkingen van persoonsgegevens (het in real time bekijken van camerabeelden en het bekijken van tot 90 minuten eerder opgenomen camerabeelden) er duidelijk uit blijken. In zijn huidige vorm laat deze bepaling, zoals de Autoriteit reeds heeft uiteengezet in haar adviezen nrs. 118/2024 en 113/2025, niet toe te voorzien welke gegevensverwerkingen *in concreto* zullen worden uitgevoerd (de omstandigheden (hypothesen) en de voorwaarden waaronder de politiediensten de beelden van de betrokken bewakingscamera's in real time zullen kunnen raadplegen), ongeacht of het gaat om het bekijken van de beelden (met of zonder opname van de beelden door de politiediensten met eigen middelen) in het kader van de uitoefening van hun opdrachten van bestuurlijke politie, dan wel om het bekijken van de beelden in het kader van de uitoefening van hun opdrachten van gerechtelijke politie buiten de toepassing van een bijzondere opsporingsmethode. De sluiting van protocollen, ook al worden die aan het advies van de Autoriteit onderworpen, kan een eventuele niet-inachtneming door artikel 9, vierde lid, van de camerawet van de beginselen van voorspelbaarheid en legaliteit, zoals neergelegd in artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet, niet verhelpen (**overwegingen 14-22**);

5. De aanvrager moet de specifieke bepalingen van de normen aangeven die specifieke waarborgen zouden inhouden voor het bekijken door de politiediensten van de beelden van de betrokken bewakingscamera's, zonder dat zij met eigen middelen een opname van de beelden maken, bij de uitoefening van hun opdrachten van bestuurlijke politie en van gerechtelijke politie buiten de toepassing van een bijzondere opsporingsmethode. Bij gebrek aan (een) specifieke bepaling(en) die in dergelijke waarborgen voorzie(t)(n), moet het toepasselijke normatieve kader dienovereenkomstig worden aangepast. De algemene regels inzake gegevensbescherming kunnen niet als dergelijke specifieke waarborgen worden beschouwd (**overwegingen 23-27**).

Voor de Autorisatie- en Adviesdienst,
(get.) Alexandra Jaspar, directeur